

Pomáhat a chránit

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY

kancelář policejního prezidenta
analyticko-legislativní odbor

Č. j. PPR-15360-2/ČJ-2017-990420

Praha 29. května 2017
Počet stran: 5Policejní prezidium České republiky
ředitelství služby pořádkové policie
PRAHA

ETR (Spolupráce) 990420

Některá ustanovení zákona č. 250/2016 Sb. – stanovisko

Analyticko-legislativní odbor Policejního prezidia České republiky (ALO) obdržel žádost ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky (ŘSPP) o stanovisko k některým ustanovením zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Na položené dotazy sdělujeme následující:

Dotaz ŘSPP (citujeme):

1. Ustanovení § 91 odst. 1 stanoví „Správní orgán může příkazem na místě uložit pouze napomenutí nebo pokutu, pokud obviněný nebo osoba jednající za obviněného, který je právník nebo podnikající fyzickou osobou, souhlasí se zjištěným stavem věci, s právní kvalifikací skutku, s uložením pokuty a její výší a s vydáním příkazového bloku. Příkazem na místě lze uložit pokutu nejvýše 10.000 Kč. Mladistvému obviněnému lze příkazem na místě uložit pokutu nejvýše 2.500 Kč, to neplatí, je-li mladistvý podnikající fyzickou osobou“. Odbor legislativy a koordinace předpisů MV ve svém průvodci zákonem o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich upřesňuje, že „Je-li mladistvý podnikající fyzickou osobou [například na základě § 6 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona ve spojení s § 33 občanského zákoníku], odpovídá za přestupek spáchaný v souvislosti s jeho podnikatelskou činností jako podnikající fyzická osoba, tedy objektivně s možností liberace“.

Vyplývá z výše uvedeného, že je policista povinen před uložením napomenutí nebo pokuty příkazem na místě vždy u mladistvého ověřit, že se nejedná o podnikající fyzickou osobu lustrací v živnostenském rejstříku? Musí projednáváný přestupek souviset s podnikatelskou činností mladistvého nebo je ustanovení chápáno širěji?

Stanovisko ALO:

Podle názoru ALO je výklad dotčeného ustanovení zákona zcela jednoznačný, tedy

- a) příkazem na místě lze „fyzické osobě“ uložit pokutu nejvýše 10 000 Kč; pokud se jedná o mladistvého (tzn. občana ve věku 15 až 18 let) může být pokuta nejvýše 2 500 Kč,

Strojnická 27
170 89 Praha 7Tel.: +420 974 834 232
Fax: +420 974 834 703
Email: pp.alo@pcr.cz
ID DS: gs9ai55

- b) je-li předmětem řízení příkazem na místě protiprávní jednání subjektu „*podnikající fyzická osoba*“ (tedy policista řeší přestupek nikoli „*fyzické osoby*“, ale „*podnikající fyzické osoby*“ v souvislosti s její podnikatelskou aktivitou – podrobněji viz § 22 zákona č. 250/2016 Sb.) omezení výše pokuty příkazem na místě maximální částkou 2 500 Kč se neužije (přestože konkrétní občan je mladistvý) a spáchané protiprávní jednání lze jako v každém jiném případě potrestat pokutou příkazem na místě ve výši do 10 000 Kč.

Z výše uvedeného lze současně dovodit, že policista nemá povinnost (a je zcela bezpředmětné) ověřovat u mladistvého, zda jako pachatel přestupku¹⁾ je nebo není současně úředně evidován v postavení podnikatelského subjektu (jednotný právní termín zní „*podnikající fyzická osoba*“), neboť takové zjištění nemá na určení zákonné horní hranice pokuty příkazem na místě mladistvému (maximum činí 2 500 Kč) žádný vliv. Obdobně u postihu „*podnikající fyzické osoby*“²⁾ (pokuta příkazem na místě může činit nejvýše 10 000 Kč) nemá žádný význam reálný věk občana právně vystupujícího v konkrétní věci jako dotčený podnikatelský subjekt.

Primárním ukazatelem je proto vždy určení skutečnosti, zda je správní trest pokuta ukládán „*fyzické osobě*“ (tedy občanovi), nebo „*podnikající fyzické osobě*“ (tedy podnikatelskému subjektu). Pouze v případě „*fyzické osoby*“ je na místě zjišťovat věk této fyzické osoby (tedy zda se jedná o občana dospělého nebo mladistvého).

Dotaz ŘSPP (citujeme):

2. Ustanovení § 84 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, stanoví: „*Přestupek lze projednat uložením pokuty v blokovém řízení, jestliže je spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu zaplatit*“. Nová právní úprava (z. č. 250/2016 Sb.) pojem „domluva“ nezná. Množí se dotazy, zda podle nové právní úpravy bude muset být přestupek na místě řešen vždy napomenutím nebo pokutou. Zda je možné přestupek projednat, ale sankci neukládat a na základě jakého ustanovení zákona.

Stanovisko ALO:

Podle právního názoru ALO není formálně nezbytné, z čistě praktického hlediska žádoucí, ani reálně možné, aby v souvislosti s nabytím účinnosti zákona č. 250/2016 Sb. naprosto každé protiprávní jednání kvalifikovatelné jako přestupek bylo „*orgánem Policie České republiky*“³⁾ (opětovně zdůrazňujeme, že tímto specifickým termínem se rozumí instituce, nikoli policista) projednáno příkazem na místě (uložením správního trestu – napomenutí nebo pokuta), nebo oznámeno příslušnému správnímu orgánu.

Podle názoru ALO je právně přípustné, aby policista po zhodnocení povahy a závažnosti konkrétního deliktního jednání a jeho potenciálního pachatele „**vyřešil věc na místě domluvou**“ a konkrétní bagatelní případ tak uzavřel. Vycházíme ze skutečnosti, že jedním z primárních úkolů Policie České republiky je chránit veřejný pořádek.⁴⁾

Pro potřeby praktického výkonu policejních činností je v souladu s dosavadním společensky ustáleným výkladem (byť z právně normativního hlediska nezávazným) porušení veřejného pořádku nejčastěji interpretováno jako neukázněné jednání, které je v rozporu se souborem pravidel obsažených v právních předpisech i normách neprávní povahy, jejichž dodržování je nezbytné pro řádné fungování občanské společnosti nebo je podle většiny obyvatel v dané době a místě podmínkou klidného a spořádaného soužití.

1) § 13 zákona č. 250/2016 Sb.

2) § 22 zákona č. 250/2016 Sb.

3) § 73 zákona č. 250/2016 Sb.

4) § 2 zákona č. 273/2008 Sb.

Pokud policista při výkonu policejní služby zjistí jednání, které je v rozporu s právními předpisy, a současně ustanoví pachatele takového jednání, je oprávněn „vyřešit věc na místě domluvou“, shledá-li po zhodnocení relevantních okolností konkrétního případu takové opatření za dostatečné pro účel odstranění porušení právního předpisu i nápravy původce tohoto zjištěného nežádoucího stavu. Vyřešením věci na místě domluvou je případ uzavřen, policista v rámci svěřených pravomocí koná v režimu zákona č. 273/2008 Sb. Nepostupuje podle zákona č. 250/2016 Sb. a neukládá osobě správní trest (tedy napomenutí nebo pokutu) ani neprovádí oznámení příslušnému správnímu orgánu. O vyřešení věci na místě domluvou policista není povinen vyhotovovat jakoukoli písemnou dokumentaci.

Naopak neshledá-li policista (vzhledem k závažnosti konkrétního jednání a dalším individuálním faktorům) vyřešení věci na místě domluvou jako adekvátní a dostatečně účinné opatření, má možnost postupovat v souladu se zákonem č. 250/2016 Sb. a využít institut oznámení přestupku nebo uložení správního trestu příkazem na místě.

Důrazně ovšem upozorňujeme, že „*vyřešení věci na místě domluvou*“ nelze interpretovat jako „projednání přestupku bez uložení sankce“ (jak v rámci dotazu uvádí ŘSPP), neboť z hlediska zákona č. 250/2016 Sb. se o „projednání“ nejedná a podle názoru odboru legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra nelze na postup obdobného charakteru (tedy vyřešení věci na místě domluvou) pohlížet jako na praktickou aplikaci ustanovení § 43 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., neboť k formálnímu „*projednání věci před správním orgánem*“ (tedy k zahájení řízení a dalšímu procesnímu postupu podle hlavy VI zákona č. 250/2016 Sb.) *de iure* vůbec nedojde.

Jsme si vědomi skutečnosti, že „*vyřešení věci na místě domluvou*“ (důvodně doporučujeme používat právě takto zformulovaný obrat a důsledně se vyvarovat užívání termínu „projednání přestupku domluvou“ apod.) není nástrojem obsaženým v aktuálně platném znění normativního textu zákona č. 250/2016 Sb.

Z pohledu formálního výkladu textu zákona č. 250/2016 Sb. má policista možnost

- I) oznámit přestupek příslušnému správnímu orgánu ⁵⁾
- II) rozhodnout o přestupku příkazem na místě uložením správního trestu ⁶⁾ ve formě
  - napomenutí ⁷⁾, nebo
  - pokuta ⁸⁾.

Ve všech případech se jedná (na rozdíl od výše zmíněného „*vyřešení věci na místě domluvou*“) o řešení spojené s dalšími administrativními úkony (vyhotovením písemné úřední dokumentace), přičemž z hlediska nežádoucí byrokratické zátěže výkonu policejní služby je pro policisty jednoznačně nejméně komplikovaným řešením zpracování oznámení přestupku. Administrativní náročnost praktické realizace „napomenutí“ i „pokuty“ a dalších souvisejících byrokratických procesů je identická (navzdory některým proklamovaným zavádějícím názorům), tedy k žádnému urychlení nebo zjednodušení stávajících procesních postupů v případě realizace „napomenutí“ (které musí mít obligatorně písemnou formu a právní náležitosti rozhodnutí ⁹⁾) nedochází. Dalším komplikacím faktorem je přezkumné řízení.

Zákon č. 250/2016 Sb. v žádném případě nelze považovat za nástroj zjednodušující a urychlující dosavadní komplikované procesní postupy týkající se problematiky přestupků, spíše naopak.

⁵⁾ § 73 a 74 zákona č. 250/2016 Sb.

⁶⁾ § 91 odst. 2 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb.

⁷⁾ § 35 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb.

⁸⁾ § 35 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb.

⁹⁾ Hlava VII zákona č. 250/2016 Sb.

K problematice rovněž např. stanovisko odboru legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra ze dne 20. února 2017, číslo jednací MV-15288-2/LG-2017.

Podle názoru ALO není v možnostech Policie České republiky reagovat na veškerá formálně byrokratická opatření související s tímto právním předpisem, aniž by se tak stalo na úkor primárního účelu výkonu policejní služby (jímž podle názoru ALO rozhodně není produkce geometrickou řadou narůstajícího kvanta úředních dokumentů).

Upozorňujeme, že zákon obsahuje řadu značně diskutabilních ustanovení (čemuž nasvědčuje i žádost ŘSPP). Při přípravě právního předpisu bylo Policií České republiky na nežádoucí dopady v podobě dalšího zvyšování administrativní zátěže příslušníků bezpečnostního sboru opakovaně důrazně upozorňováno, nicméně oprávněnými institucemi minimálně reflektováno.

Pokud by v blízké budoucnosti „vyřešení věci na místě domluvou“ v souvislosti s problematikou přestupků a efektivním řešením naprosto bagatelních případů bylo oprávněnými institucemi shledáno jako nelegální, ALO doporučuje maximální možnou měrou využívat zákonný institut oznámení přestupku⁵⁾, neboť reálně s pravděpodobností hraničící s jistotou dojde k absolutnímu administrativnímu zahlcení správních orgánů tisíci bagatelních případů (uvedená situace nastane naprosto legálně a důsledně v souladu s příslušným novým právním předpisem) a vzniklý trvale naprosto neudržitelný stav (z hlediska efektivního výkonu státní správy) se pak stane legitimním důvodem pro nezbytnou úpravu normativního textu právního předpisu a alespoň částečnou redukci zaváděného byrokratického hyperformalismu.

Dotaz ŘSPP (citujeme):

3. Pokud se podezřelý z přestupku dopustí více přestupků, které lze projednat příkazem na místě, a jsou-li splněny všechny podmínky pro toto řízení, může pracovník tyto přestupky projednat ve společném řízení, přičemž pokutu uloží podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji postižitelný. Pokud nelze jeden z přestupků projednat příkazem na místě, je možné všechny tyto přestupky oznámit příslušnému správnímu orgánu nebo je nutné projednat příkazem na místě přestupky, které může pracovník projednat ve společném řízení a vyloučit usnesením pouze skutek o kterém se povede samostatné řízení?

Stanovisko ALO:

Podle právního názoru ALO je žádoucí, aby policista buďto

- a) všechny zjištěné přestupky projednal příkazem na místě, nebo naopak
- b) všechny přestupky oznámil příslušnému správnímu orgánu (existují-li právní překážky neumožňující realizaci příkazu na místě).

Aplikace jiného postupu (např. ŘSPP uváděné vyloučení konkrétního skutku usnesením) podle názoru ALO v praxi představuje další byrokratizaci výkonu policejní služby a zjevně nežádoucí zvyšování stávající administrativní zátěže policistů.

Dotaz ŘSPP (citujeme):

4. Bude se ustanovení § 111 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich vztahovat na osoby, které řeší kázeňské přestupky policistů?

Stanovisko ALO:

Podle názoru ALO se ustanovení § 111 zákona č. 250/2016 Sb. nevztahuje na osoby řešící kázeňské přestupky policistů. Došlo by k rozporu se zákonem č. 361/2003 Sb., neboť požadavky definované ustanovením § 111 zákona č. 250/2016 Sb. by *de facto* výrazně omezujícím způsobem podmiňovaly možnost ustanovení konkrétního příslušníka bezpečnostního sboru na příslušné systemizované služební místo.

•
Písemné stanovisko ALO zasíláme pouze elektronicky prostřednictvím informačního systému ETŘ dožadujícímu ŘSPP k dalšímu služebnímu využití.

Pro účely možného využití v rámci metodického vedení přímého výkonu služby zasíláme stanovisko ALO na vědomí ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia České republiky (metodicky usměrňujícímu výkonné organizační články služby dopravní policie), odboru vnitřní kontroly Policejního prezidia České republiky (představujícímu ústřední metodické pracoviště orgánů vnitřní kontroly Policie České republiky) a kanceláři prvního náměstka policejního prezidenta (neboť řešení předmětné problematiky se může reálně týkat nejen služby pořádkové a dopravní policie, ale také dalších uniformovaných policejních služeb, za jejichž ústřední metodické vedení a koordinaci činností za účelem sjednocování praxe je odpovědný první náměstek policejního prezidenta).

vedoucí odboru

v z. plk. Mgr. et Mgr. Miroslav Šteinbach
zástupce vedoucího odboru

schváleno elektronicky